

10256

Dagbøker
I
00.107

No. 1.

Dagbok
 for
 fangstmann G. Björner
 fra
 overværelsen i Widesjord
 1933 - 34.

Dagbok

av

fångstmann G. Björnnes från
 övervintringen i Widefjord
 1933 - 34.

Da vidt skinnpriserne nu ende-
 lige efter mange katastrofale sving-
 ings synes at stabilisere sig, omend paa
 et høit niveau, har jeg atter bestemt mig
 til, ihjóp om at fåe litt fortjeneste, at
 få endnu en overvintring paa mit gam-
 le felt i Widefjord, som nu har lagt
 ufangst siden jeg var der sidst i 1931-
 32. Men efter den hårde beskæftning sov-
 bestammen har været utsat for paa nord-
 Svalbard i de sidste 10 aar, er det igjæn-
 nen altfortidlig at mig at reise hit allere-
 de nu, fangstfeltet turde jo ha fåt hvilt

mindst i et aar til; Men skal jeg
kannu sæntuelle tyvfangere i forskjøpet.
Saa har jeg intet valg. Si her et fangst-
felt - med brükbare hytter, lagt ufangst i
et eller flere aar, saa kan man være tem-
melig sikker paa at tyvfangerne er ute
og forsøker sig. Det faller aldrig de karene
ind at lide fangsthytter og faller hos eieren
eller bygge selv nye hytter, nei, det er om at
gjøre at faa mest mulig fangst, med mindst
mulige utgifter. Om fangemennene derved
paaføres store tap, anseger ikke de herrer
tyvfangerne i mindste måte. Dobbelt skade-
lig er det, naar tyvfangerne som regel
ikke gidder at slaa ned faldene eller beerge
ind sine giftåter efter endt fangst tid.

Den 4. juli reiste jeg hjemme fra
til Tromsø for ånn mulig at søke mig fragt
beilighet til Nidefjord eller i alle fall til
Langyeabyen. Derfra gjærdte jeg requing på
at faa reise videre til fangstfeltet enten
med Bergmestrens skåite, eller med en eller

annen hækjeringfisker eller med fangst-
mann Alfred Johansen som paa denne
tid pleier at ligge med sin skåite i Langye-
byen. Trudlertid læste jeg i dagspressen
at Hr. "Polarbjørn" skulle gaa via Tromsø
Svalbard til Grønland. Jeg telegraferede
til "Svalis" med anmodning om at faa
følge med til Svalbard, men fik angaa-
ende det svar, at da de allerede var i 2 man-
n ombord i "Polarbjørn" og desuten var lastet
med materialer til den nye fyrbanen
som skulle oppføres paa Kap Linne, saa
kunne jeg ikke faa være med. For övrig
var jeg forsømt ute for at maa "Polarbjørn"
ti da jeg kom til Tromsø var den der alle-
rede. Og jeg behövde mindst 6 dage for at
gjøre mig ferdig. Jeg fik dog anledning til at
veksle noen ord med hr. Daseut Stael som
ogsaa var med "Polarbjørn": Jeg fik ogsaa
et glimt av hr. Devall, storfangeren og sk.
kapteinen fra "Erik Raudestrand", han var
nu paa vei til Svalbard som vegter til fyr.

- bairner paa Kap Kinne. Dit bross for rygter om de store fangster paa Vestgrönland, er det virkelig nok flere og flere fangst menn som kommer til borte til Lvalbard, men det forekommer mig at de fleste ser slukøret ut og gaar med næsen i klit. Landheben er vel den at fangstvirksomheten paa Vestgrönland har aldrig været lænsam i virkelig heben, har fangstene av og til været store, saa har til gjengjæld utgiftene altid været større. Det gik av saa længe stater hadde interesse av et finansiere fangstvirksomheten paa Grönland, men efter det utfall Grönlands pressen fik, maa man vel gaa ut fra denne interesse nu maa være bortfaldt. Og fangstvirksomheten fra norsk side vil som følge derav falle sammen av sig selv paa Vestgrönland. Det er da ogsaa fangstmennene selv klar over, derfor er fareflugten fra Grönland forstaaelig.

I Tromsø blev jeg gaaende i 14 dage før jeg fik paalidelig fragtleilighet til Lvalbard. Det var da god anledning at studere byens "ansigt".

At Tromsø-likhet med de iurige byer i Norge - for tiden var sterkt berjet av den moderne sykdom som kalles arbeidsløshet kunne jeg desvære ikke undgaa at legge merke til. Paa torvet kunne man til stadighet se større og mindre flokke arbeidsledige staa i klynger diskusierende og gestikulerende med søk i knæene, skuldrene slappe og nedhengende, likesom de fleste var præget av en - "jeg gir mig over mine". Med forskjellige slags kvak-salver miksturer har de styrende forsøkt at kurerer "patienten"; men hitil uten resultat. Arbeidsløshetens spøkelse er nok desvære en ekstraordinær sykdom paa samfundsbegrepet som kun et nytt system kan helbrede. Men det har det nu værende styre hverken evne eller vilje til at gjennomføre.

Da ishavsfolk, fiskere, fangstmenn og
kullarbeidere fra Svalbard paa den tid av
aaret pleier at reise hjem over Tromsø, la
jeg merke til at bogen profesjonelle bandede
fangere og bannere av begge kjønner var
beskjefliget med at stille op sine faller, og
mange gik desvære med åpne øine i
fallene, særlig synes fangstmenn og kullar-
beidere let at fange. Ogsaa jeg blev en gang
fanget i en falle opstilt av en kvindelig
bandedanger; jeg blev ved den anledning
mange kroner fattigere, men til gjen-
gjæld en erfaring rikere, og skal nu
maa fallen være usædvanlig godt ka-
mouflert, skal jeg gaa i den.

Endelig kom hr. Engv. Svendsen
med sin lille skumbåt "Skola" ind fra
Bellund hvor han hadde fanget hvit-
fisk, og da jeg fik høre at han skulle
reise utigjen til Svalbard i nærmeste
fremtid ^{opsøkte jeg ham} og vi blev snart enige om at
han skulle fragte mig til Widefjord for

kr. 200.00 to hundrede kroner, hvilket er den
den billigste fragt jeg nogensinde har be-
talt til Svalbard. Naar dertil kommer
at jeg har en heldel instruering av for-
skjelligslags liggende igjen i Widefjord,
likesom fangsthyttene er i nogen lunde
godstann, saa blir utgifterne til denne
overvintring forholdsvis rimelige mot før

Jeg fik nu travelt med at kjøpe pro-
viant, skaffe utførsels tillatelse for gevæ-
rer og ammunition, erholde permittion
fra militærtjenestens og skaffe lage
atlest og medicin, alt til den forestående
overvintring, og naar jeg var ferdig med
det, saa var det at innmerke sig den
lovbefalte kontroll. Den autoriserede kon-
trollmann hr. Helmer Clausen var ind-
trifid berøist og de 2 mand som var
ansat som vikarer var efter min me-
ning absolut uskikket til det hver, da
ingen av dem hadde overvintring i de ort-
tiske egne. Jeg er ganske sikker paa at

de 2 vikarierende kontrollører ikke med
sin bedste vilje er istand til ved egen
hjælp at sætte op en forsvarlig proviant og
utrustningsliste for overvintrere, enddige da
at kontrollere andre. Kontrolløren blev derfor
overfladisk og merdåls og dækket ikke over
realiteten. Kontrolløren kikkede tilsyns-
løbende med sakkyndige mine, paa de
regninger jeg medbragte, inogen minutt
hvarpaa de erklærede at alt var i orden og
stemt papirene. Men ifølge loven måtte
jeg pvinge ut med kr. 30.00 tredve kroner
for bryderiet. Isandhel bet tjende pungen.
Den samme komedie gjentok sig hos
overbasen, kun med den forskjell at der kos-
tet det kr. 15.00 femten kroner. Alt i alt
kostet hele humbåken mig kr. 56.00 seks
og femtinkroner. At jeg allikevel er godt for-
synt med alle de ting som behøves paa
en overvintring, kan jeg paa ingen måde
takke kontrolløren for, men min egen
lange erfaring som overvintrende fangst

mand. For at spare sig for betydelige
ekstra udgifter og megen tidspilde og ube-
hageligheder foretrakker de fleste fangst-
mand at overvintrere uden kontroll
selv om de der ved risikerer at bli målt
fert eller straffet, men det er saa vidt
vides endnu ikke sked hittil. For de 7-8
overvintrende ekspeditioner som skal ut
til kammenende sason er saa vidt mig
bekjendt kun 2 kontrollert.

Det kan ikke paa vises et eneste til-
fælde hvor kontrolløren av 1915 har va-
ret berettiget. Den har derfor ingen
praktisk betydning. Det ser ut som om
myndighetene i Tromsø lægger alle muli-
ge slags hindringer i veien for dem som
virkelig vil komme sig ut av byen
for at livberge sig. Naar fangstman-
nene vender til bage igjen efter over-
vintringens saa begynder komedien
igjen. Da man man ha indførsels
tillatelse for de geværer man hadde

med sig paa overværelserne, ligeledes kro-
net der attest fra en dyrlæge om at den
medbragte fangst ikke er smittet af
mæls og klavsygke, denne attest koster
som regel kr. 10.00 tikroner, og havde det mig
engang at vedkommende ikke saa paa
fangsten engang. Hovedsagen for dyrlægen
synes at være at faa tikroningen.

Den 14. juli var vi endelig klar
myndighedenes piktrådsperringer. Om aften
stak vi tilsjøs. Naar vi saa nogen krap-
pe - anløpende som nær kulinger, saa var
vi ret nøgentunde godt ute i sjøen

Vi droglet os oversted med ca. 1 mil i
tiden, vort fartoi var nemlig en gam-
mel træangret træbåt med 75 hk. damp-
maskin som drivkraft. Men da vi
alle hadde tiden for os hastet det jo vel-
ter ikke, hovedsagen var at det var frem
over selv om gik sent. Vi var ialt 18
mennesker ombord. Først blev befat og
og madskap ombord, medfulgte som

indreiserister 3 Engelsmænd 1 Svensk
jærnalist fra Kileaa og en ung gut, Kai
Løther, fra Tromsø. De fangstmand med
fulgte endvidere imidlertid, Hans Peter
dal med sin unge kone, gamle Anders
Andersen - 69 år - fra Tromsø og karpen
ner Karl Nikkolaisen fra Tromsø.
De 2 sidste var engageret av en Østrik
videnskapsmand hr. Herrn. Ritter som
ogsaa var med, han skulle studere
isbærens struktur og bevægelser og sam-
tidig drive fangst om vinteren, for det
vi med hadde hr. Ritter led fangstbyt-
tene paa vestsiden av Widefjord og paa
Bangerhuk - Verlegenhuk, samt utrustet
sig med den nødvendige proviant og ut-
rustning. Livet ombord i "Skota" blev for
os passasjerer, som intet særlig hadde at
gjøre, baade kjedelig og ensformig. De forhen
varende fiender fra verdenskrigen's dage
angikkis hverandre i allenskapelighet.
Hr. Ritter som kunne beherske baade det

Engelske og det Norske språk, fortalte os for skjellige episoder fra krigen som han hadde deltatt i hele tiden såalenge den varte. Ritter var oprindelig hjemmeboende i den Østeriske marine i Pola, men blev ved krigens begyndelse overflyttet til landarmen ved Tsauafranken hvor han blev indlemmet i et barmhædskastekompagni, og svanserte i løbet av krigsårene fra korporeal til kaptajn. Østerikere var imot krigen, ti de hadde en instinktmæssig følelse av at de hadde intet at vinne, men meget at tape, uanset hvem der blev seierherre. Men formidlet sin ulykkelige allianse med Tyskland blev de tvungen til at være med. Det blev ogsaa forspillet dem at krigen skulle bli kortvarig og nærmest kunne bedragtes som en nødveendig prøvevade tur for at skaffe armene motion. Men det skulle gaa 4 frygtelige år for krigen endelig tok slutt. Og Østerikernes forventninger skulle desværre gaa i oppfyllelse i en

uhyggelig grad. Det engang saa magtige, store keiserrike blev bokstaveligstalt pulverisert til atomer. Nu lever det besværede og av krigen herjede folk i den ypperste nød, poter er således det viktigste og for de fleste vedkommende det eneste næringsmiddel. Ritter som er en ivrig katoliker spurte sin skriftefar om det var forenelig med den katolske lære at delta i krigen. Herpaa fik han det for kirken betegnende svar at da krigen var et bedragte som det mindste av 2 anden, måtte han delta. Det tilbrass for at den katolske kirkes viktigste lære-setsninger er: "Guds som griper til sverd skal anskamme med sverd." "Elsker eders fiender." "Man skal lyde gud mere med mennesker." Man forstaaer herav at militarismen i de forskjellige land har kirken fuldstendig i sin magt, og de stokers kirkesøkende får er i den grad hypnotisert og forblindet at de tror at det er det mindste "onde" at delta i krigen. Er da det at la være et større onde?

Ved Lydkap blev vi indhentet og for-
biget af en større dampbåt som saa et
som en mellemting af en laste og pasa-
sjerbåt. Vi gættede os til, at det måtte være
den russiske rutebåt som var sat igang
mellem Murmansk og Svalbard.

Efter 4 dages sneglefart kom vi endelig
en mængstimer til Kalipsebyen i Bellsund.
Det var en behagelig overræksling at faa kom-
me sig paa land. Kalipsebyen er et ned-
lagt kullfelt. Her synes svinerne isintid at
spilt rene argier. Store lagre af bræmatrialer
i alle dimensjoner laa der utildækket og
rotet af, medens svinerne forbaugesiden
hadde forlatt stedet og fjernet sig nye
"beitemarker". Av hr. Ingv. Sandem som
har kjøpt alt lasore av de fleste nedlagte
grubefelter paa Svalbard, kjøpte jeg af ham
endel bræmatrialer av det som fandtes i Ka-
lipsebyen og tok med os nordover.

Risen fortsattes videre indover Bellsund
fjord til Færriksens landstasjon for kvitfisk

fangst, men de hadde desværre ikke fat
eneste fisk i den senere tid, selvom de
hadde roter ute og utkikkvagt ute dog
net rundt. Længere ind i fjorden paa trof
vi endnu en fangstekspeidition efter kvit-
fisk, de hadde forlist sin skæite "Flauran" og
badde nu i en fangsthytte paa land; Heller
ikke de hadde faat nogen fangst endnu.

I Bragansafjord fik vi anledning til at
hilse paa vor kollega gamle fangstmann
Kvernstrøm som nu var vagtmann
paa det svenske grubefelt. Vi var alle sam-
men paa land og saa os an. Det svens-
ke kullfelt har ogsaa delt skjæne med
de øvrige svindele foretagender paa Svalbard.
Alt stod mer og mindre til nedfalls.

Verst medtat var lastekaien, det er bare et
kids spørsmål når den er helt forsvunnet.

Den 24. juli kom vi endelig sigen-
de ind til Langgyarbyen. Alle de fangst-
menn som endnu var reist ned til
Karge, møtte jeg her. De fleste laa i kilt

mede ved sjøen, medens andre opholdt sig ombord i Alfred Johansens fangstskæi. De "Liv" paa havnen. Men ingen opholdt sig hos O/S S. N. K. K. da fangsmændene ikke havde raad til at betale de blødige priser som forlangtes for køst og lagr.

Fangstmanden Hilmar Nais var vi paa vei til Norge, han skulle fa en "pust i bakken" til viefæren.

Efter hvad jeg har bragt ierfaring er fangstene, stort set, betydelig bedre i denne viefærsæson med tidligere og da kvaliteten og priserne ogsaa har forandret sig til det bedre. Saa tror jeg at fangstmandene ikke har grunn til at klage demregang. Men det er dog en merkelig forfælse som er sket med rovbestanden paa Svalbard. Det viser sig nemlig at procenterne av blaaroven desvorte er gæt stærkt tilbage i den senere tid. Paa fangstfelter hvor man før kunne faa indtil 30 procent blaarov, kan man nu ikke faa mere end 8 - 10 procent, ja der er end

og fangstfelter hvorfra blaaroven er helt forsvundet. At blaaroven er saa stærkt deminert skyldes efter min mening, den intense fangstvirksomhet paa Svalbard i de sidste 10 - 15 aar.

Da Prins Karls forband hadde lagt i fangst i 3 aar hadde L. av Langgyarbyens arbeidere sluttet at arbeide og gjort sig ferdig til at reise dit paa overvintning. Men de hadde, som vanlig skik er hos tyvfangerne, ikke umaket sig med at leie fangsthyttene av sieren, Det Norske syndikat. I midlertid hadde fangstmanden Claus Laterdal som var med i skibkontrakten til hyttene paa Prins Karls forband i Lammun. Denne gang blev det en langvase for tyvfangerne. Jeg hørte senere at de skulle reise til Lammun og fjærd i skidet, men der kunne jo ogsaa hyttene være opstat i færvien.

I Langgyarbyen gik livet ein vante gang. Kullproduktionen var større end nagensinde tidligere, utover at arbeidstyrken

var øket lønsværdi. Den økede lønsværdi
skulle naturligvis komme av at
det "laa godt an" i aar, men jeg tror og
saa at en medvirkende årsak er den
at arbeidstempet er presset endnu ngen
grader op. For at bøte litt paa de høye løn-
ninger som blev fastsat allerede for 2 aar
har arbeidene måttet øke arbeidstempet
etter hvert til det nu har nådd kritisk
punktet. "Vi henger i til vi kjenner
blods make i minnen", sa en arbeider
til mig. Ved det nuværende akkordsystem er
det fortiden umulig at forhandle sig til
nogen lettere arbeidstempo. Da det nu fin-
nes 140 000 ~~at~~ hundrede og syttitusen ar-
beidstøse i Norge, som sansynligvis er vil-
lige til at arbeide hvorsomhelst og til
hvilke som helst betingelser, har de som
endnu har arbeide intet valg, det er til
synende og sidst maaske bedre at arbeide
livet av sig i Langyearbyen som at sette
Langyearbyen ihjel i Norge. Nu kaster chefen

fik jeg en skarp reprimande for min
"kraftige solve" i avisene i 1932 om for-
hølene i Langyearbyen. Det var ikke ad-
ministrasjonens at arbeidene øket arbeids-
tempet: sa han. "Det stod heller ikke i
hans magt at nedsette de høye kost og lage
priser som forlangtes av fangstmann,
som privatselskap var $\frac{1}{3}$ S. N. K. K. hver-
ken moralsk eller juridisk forpligtet til at
sig av fangstmann, de kunne ikke vente
at bli møtt med vissik hvergang
de kom til Langyearbyen", var hans stift
bemerkning.

Til det første er at bemerke: Naar $\frac{1}{3}$ S. N.
K. K. har indført akkord systemet i kullgru-
venene, saa er det netop med den betænke-
at faa anledning til at slaa ned lønning-
ne og dermed øke arbeidstempet, man
slaar dermed 2 fluer i et smek, og ^{det} skal
derfor ikke lykkes $\frac{1}{3}$ S. N. K. K. at vaske
sine hender rene i denne sak.
Hvad den annen sak angaar, saa er det

indgik en overenskomst mellem % S. N.
K. K. paa den ene og den stedlige fagforening
paa den anden side at de arbejdere som
skaffer uden gyldig grunn skal betale
kr. 4.00 fire kroner for kosten pr. dag, medens
den ordinære pris er kr. 2.60 to kroner og seks-
tiøre pr. dag. En prisverdig arbejdning hvad ar-
bejderne angaar. Men nu kommer vi til
resimen i pølse. Fangstmannene maa
nemlig betale kr. 4.00 pr. dag for kost og logi
enten de er arbejdsvillige eller ikke, de skal
med andre ord, straffes fordi at de er fanget
nærm og våger at komme til Langgye-
byen. De fangstmannen er det særlig mig
som er uspekt til at være syddæk.

Det fik jeg fuldt ud erfare da jeg kom
til Langgyebyen den 1. mai 1932. Som
sig har og bør gik jeg straks efter op til
vinster cheffen og meldte min ankomst og
spørte samtidig efter arbejde til første båt
kavn for da skulle jeg faa reise ned.

Vinster cheffen var, til at begynde med,

elskverdig og imøtekommende, han lovede
mig sikkert arbejde medens jeg ventet.

Da det gik nogen dage uden at jeg hørt
mere om det lovede arbejde, gik jeg paa
kantorat for at paa minne dem om sine
lofter, men jeg blev overspist med tale-
måter. Tilslut fik jeg ikke engang snak-
ke med vinster cheffen, det het sig hvergang
at han var "optat." Det var likesam en
and aand pletsselig vurdelt med paa
de administreres hoder. At denne aand
ikke kom i en dusskælse er jeg overbe-
vist om. Da skyller for at jeg blev gaaen-
de uden arbejde saaledes ikke var min,
skulle man jo da gaa utifra som en
selvfølge, at min kost og logi regning blev
beregnet efter den ordinære pris nemlig kr. 2.60
men gjorde jeg nok desværre regning uden
vert - eller rettere sagt de administrerende i
Langgyebyen. Jeg måtte nemlig betale kr.
4 pr. dag i 20 dage og kr. 50.00 for ned reisen
tilsammen kr. 130.00 et hundred og tretti kroner

Hvad gjæstfriheten angaar saa er det skik og bruk hos fangsmænd at ta imot en hver besøgende paa bedste måde, likesom alle fangskytteene mindt heler ^{Svalbard} er uavløste og disponible til enhver tid for eventuelle forliste folk og andre besøgende. Fingtionøren i Langgyarbyen svarer med at ha sin bytke forsvarlig taet i Passdalen.

Når vi kommer til at staten gjentagne gange har måttet støtte ^{af} S. N. H. H. med pengemidler for at holde detts hode over vandet; Saa er dette "private selskabet" en en tvilsom art. Vi forlanger saavist ikke at bli møttat med "munk"; baaret paa gullstol eller dekoret med medaljer når vi ar og til er nådt til at komme til Langgyarbyen; Det eneste vi her ar er at bli behandlet som agtverdige mennesker i likhed med de ertige arbeidere som ender regnes blandt de laveste paa rangstigen.

Det merkelige er det imidlertid at ogsaa staten har samme syn paa fangst-

-mænd som ^{af} S. N. H. H. Fangstmændene maa nemlig betale 10% i Svalbard skat medens de øvrige slipper med 4%.

Det synes at være en stiltiende overenskomst mellem staten og ^{af} S. N. H. H. om at alle fangstmænd absolut skat bedragtes saa mindreværdige at det gaar mindst 13 av dem paa dødsnet. Det er saaledes ikke længesiden at jeg ar min skatbare indtægt måtte betale ca. 20% i skat til min kammerråd, men samtidig måtte jeg ar den samme indtægt betale 10% skat til Svalbard, det til brass for at man i følge landsskatteloven i Norge ikke er forpligtet til at betale skat paa mere end et sted igangen. Til brass for mange protestskrivelser fra min side til rettskammerende blev jeg uden videre brugt som kateball mellem 2 indbyrdes motstridende skattelover. Jeg skulle vel formentlig straffes fordi jeg var fangstmænd. Men fangstmændenes virk-

samhet paa Svalbard er ikke helt uten
belegning for A. S. N. K. K. i almindelighet og
stater især delvis, det er nemlig en kjens-
gjerning, som ingen kan komme forbi,
at det er fangstmennene som danner
grunnstammen paa Svalbard. Fangstmenn
og ishavsfolk var de første pionerer som
brøt vei i ilandet, medens de øvrige sat
hjemme og riktet paa sine "kloke" hoder.

Uten stats støtte i nogen form har fangst-
menn bygget sine fangsthytter rundt hele
Svalbard. Det er ogsaa fangstmenn som
isintid oppdaget de magtige kullbeier paa
Svalbard og dermed banet vei for de herrer
som nu har råd til at innagte fangst-
menn. At Norge blev tilkjent suvereni-
tet over Svalbard, har mange fangstmenn
at takke for. Skulle A. S. N. K. K. engang dele
skjebne med de øvrige kull selskaper paa
Svalbard
Saa har man ikke andre end fangst-
menn at falle tilbake paa, skal Norges
suverenitet over Svalbard opprettholdes.

Behøver stater virkelig sakkyndige opplys-
ninger om et eller annet fra Svalbard
saa er det bare at henvende sig til fangst-
menn.

Larvøyen har litt etter litt blitt
et trafik sentrum om sommeren. Etter
endt fangsttid søker gjerne fangstmenn
ne dit, enten for at reise hjem med kull-
båtene eller for at korrespondere med sine
forbindelser i Norge. Ishavs og fiskepartier
av forskjellig slags, samt utenlandske træk-
re kommer ogsaa ad og til til Larvøyen
dels for at telegrafere eller skrive og dels for
at komplettere sine kull og proviantbehold-
ninger. Denne gledelige utvikling burde
jo stater av nationaløkonomiske hen-
syn oppmuntre og støtte etter bedste evne,
men saa er desværre ikke tilfalle, stater
uertimot hittil kun spilt en passiv til-
skuer rolle. De skiftende regjeringer i
Norge har vært saa optat med at fange
de 10 fugle paa taket - Grønland - at de har

glemt den ene fugl de hadde i hånden -
- Svalbard. Siden Norge blev tilkjendt
suveræniteten over Svalbard, har det vist
sin nye koloni en saa uanstændelig
- gyldighet at det greuser til det uanstændige
og de faa lover og forordninger som hittil
har set dagens lys og som angaar Sval-
- bard er i høieste grad ualboagtige.

Eksempelvis kan nævnes kontrolloven
og skatteloven for Svalbard. De 2 lovene
er intet mindre end en skanstøtte for
de som har fåt den istand.

Man har bylet sysselmannen paa Svalbard
like ofte som jeg bytter skjorte. For sys-
- selmændene synes viier til gode uelovlin-
- nede embeder i Norge gaa om Svalbard.

De har vel hørt av Raald Amundsen som
tok viien om sydpolen for at komme til
nordpolen. Omstændene er dog ikke fra min
side ^{meget} som en forklarelse for Amundsen,
det var tværtimot en genialtanke som ja
førte til maaket; Men sysselmannene paa

Svalbard kunde ja ikke misbruke Amund-
sens eksempel til sine egoistiske formaal.
Under Grønlandsprosessen kaldte man
Danskernes Grønlandsmonopol for verdens
største. Men Norges administration over
Svalbard er en god no. 2 hvad sletthet an-
- gaar, vi har saaledes ikke noget at læ-
- re af Danskene høre, for vi har feid ret for
vår egen dør.

Den 25. juli dampet vi videre paa vor
tur nordover. Dagen efter kom vi
til nordenden av Prins Karls forland
hvor fangstmannen Claus Loterdal gik
paaland med sin kone og 2 hunde. Det
- det var det styggeste og utriveligste jeg har
set; Landet var flat, med en ret åpen
strandlinje mot havet, medens bred-
- te innerimerte bakkebrinker fuldta-
- dig stengte adkomsten til land. Jeg saa
heller ikke en pinne rokved. Glytten hvor
Loterdal skulle fiere sine hvide brøds dage,
var ogsaa det styggeste og mest primitive jeg

har set, paa Grønland var de dog verre.
En frisk his faldt heldigvis ret ud fra
landet og gjorde havet saa pas smult at
kunne løse alt Lørdals istrusting paa
land uden alt for store anstrengelser, men
det er nok ikke mange dage og saa mer
at det er saa smult at man kan kom
ud og paa land iboet paa det usatte
stedet. Efter at ha set en hjertelig vasked
med verdens værdigste ekte par fortæller
reisen. Paa veien indover Kangeffjord fik
en frisk blanding av syd vest med regn og
høi sjø. Fartøiet slingret saa voldsomt
at løsebaumen, som ikke var ned-
firt, plutselig slet sig løs og rev med
sig vandsen og et stort stykke av rok-
ken paa bakkardside. Med forenede kraf-
ter lykkedes det os at faa løsebaumen
nedhalt og surret, men det var ogsaa paa
høi tid, for masten begynte allerede
og svare foretrænde, med reserve bered-
ner fik dog støttet den av indtil vi

kom til Kangeffjord.

I Ny Talevind fik jeg helt uvventet an-
ledning til at hilse paa fangstmann
K. Bergesen. Førstegang jeg fik høre om
hr. Bergesen var om høsten 1925 da han
kom seilende fra Bergen nargaver gjennem
leden til Fransø, hans bestemmelse var
at seile videre sammen høst til Svalbard
for at overvinde der; Men tiden var da
saa langt fremskreden at han blev ind-
hentet av hvalstømmene utenfor Lörög og
måtte derfor til Skarvffjord hvor han
bygde op sin fangsthytte og blev vinteren
over der sammen med sin "madam"

Fartøiet var en liten lystseiler paa 24 fot
og het "Geisha". Løst efter hørte Bergesen
en ung gut Bergsten Johansen fra Leirbotn
i Alta og fortsatte den ubrøtke reise til
Svalbard i juni md. De kom da ogsaa
virkelig frem helt indtil Geli sund paa
øst Svalbard hvor de blev vinteren over,
fangsten bestod da angivelig^{av} 15 hvitron

15 døde bjørn og 1 levende bjørnunge. Om
sommeren 1927 seilte Bengtsson fra Gledi-
sund gjennom Glirbopustredet til Øren
harbaur. Derfra sendte han "madammen"
og bjørnungeren hjem, kjøpte ny proviant og
seilte nordover til Karspynten paa vestsiden
av Widefjord hvor jeg og Glimmar Nais
fandt ham om høsten i oktober md. sam-
me aar, da vi kom gaende indover Wide-
fjord med motorbåt. Om vinteren i 1928
blev Bengtsson imidlertid syk av sjorbæk,
hvarfor jeg og Nais måtte hjelpe ham over
fjellet til Langyearbyen. Etter at ha rekrert
sig her kom han sig endelig til Widefjord
gjennom mange eventyr og viderverdigheter
engang i juli md. samme aar. Fra Wide-
fjord seilte Bengtsson til kullfeltene hvor
han etter kaupkerte sin utrustning og
ventet atter nesen nordover. Dermed
seilte han til Lawaya paa Nordaustlan-
d. Men her forliste han "Geisha", og måtte
sommeren efter 1929 ro derfra paa en skrepe

lig 2½ rums spitsbåt til Nyaaesund. Liden
den tid har jeg ikke hat nogen forbindelse
med Bengtsson, for jeg nu atter traf ham
i Nyaaesund. Bengtsson hadde den gang
latt sig frage med Kjådes kullbåter fra Ber-
geri og opover til Langyearbyen med mand-
skap - 2 unge gutter i 16 - 17 aars alder -
utsustning og fartøiet som var av samme
type som "Geisha", men endnu noget mindre.
det var nemlig ikke større end at man
måkelig kunne ha plassert hele fartøiet
ired indratt og manuskap op paa dek-
ket paa "Isbla". Med det fartøiet var nu
Bengtsson atter paa tur til Lawaya eller
Breidvinsbay for at overvintre. Bengtssons
plan fore kom mig saa dristig og saa
langt hinsides all sund for mipt at den
rent tok pusten fra mig, den har nemlig
efter min mening saa smaa chancer
for at løpe heldig av at den kunde ha
været forbrutt. Det ser man bedst av han
farrige tur til Lawaya, nu har han

ikke engang en suraa båt at redde sig i, om det skulle gaa galt, men kun en lifer fladbunnst jalle plass kun til 1 mand. Jeg ønsket Bengtsson og hans 2 kjække gutter lykke paa reisen og paa gjen-syn med livet i behold neste aar.

Vagthollet i Nyaalesund hadde i vinter farget 65 ror paa strækningen Engels-bay - Nyaalesund - Bitterbukken i Græs-bay, medens Omas hadde farget 9 ror fra Ekelofthavn - Kap Mitra - Lakselv og Alfred Johansen hadde fåt 66 ror paa strækningen Lysisfjellene - Sydgat - Imemburg.

Ved nedlagt Engelske marmorfelt i Kongsfjord blev vi liggende over 1 dag for at reparere den skaden vi fik paa rigger ute i Kongsfjord. Engelsmæn-ne benyttet anledningen til at ro indover til øene inde ved Kongsbrøen for at jage og betanisere. De kann til bage med mange slags blomster og 3 sned. Tueno var vi

övrigt paa land og saa paa restene efter marmorfeltet. Kostbare transport ma-skiner, løftkraner og stinkjeler stod der ubeskyttet under aapen himmel og rustet bart, mange av de ting hadde ikke været i bruk engang. Av Lundsøn kjøpte jeg et felt og 2 bokser kjæk av de beholdninger som endnu fandtes i lagerhuset paa marmor-feltet.

For en frisk motvind og bausjö stampet vi nordover om Kap Mitra. Den 28 juli kom vi allerede ved Bangenbuk hvor vi straks gik igang med at losse paa land Anders og Karls vinterutrust-ning. Veiret holdt sig godt og det var svært indtil vi akkurat var ferdige med lossingen men da begyndte det at bli baade vind og sjö direkte mot land. Vi lot Anders bli igjen som vagt, og dampet selv indover langs austsiden av Wiclefjord. Paa nordsiden av den mellemste isbro som var med til sjæen paa austsiden

av Widefjord, förte ni paa land mstr
- ater til en bistation jeg skulle bygge op
senere paa sommeren. Paa "Villa Møen"
förte ni paa land i båt og litt parapir.
hvarpaa turen fortsattes videre indover
fjorden. Kustfjordnes den 29. juli.

Jeg blev lasset paa land med hele min
- ustrøring her idag. Den Engelske bota
- nikerer og den Svenske journalisten var
en svar tur paa land og saa sig om.

Med 3 lange - uendelige - stot i flåisen
til avsked dampet "Sksla" over fjorden
til Karspyuten for at landsotte Ritter og
Karl. Saa lange "Sksla" var synlig stod
passagererne paa agterdækket og viftet sin
- avsked til mig. Saa vidt jeg kan se
har her ikke været tyvfangere her si-
- den jeg forlot stedet i 1932.

De første 8 dage opholdt jeg mig ved ho-
- nedstationen hvor jeg var beskæftiget
med at bære ind og ordne op proviant og
ammunition, stille litt med hytta

og træne til båten, som hadde lagt
og tørket oppe ved hytteveggen i over et
aar. Her er min fjell som med grunde
fugle-tiv, solskinn, regn og taake skifte
- nis hårer med til de daglige avveksling
- er. Jeg har alt skutt nagen ringjæs som
her er meget av, det tegner ogsaa til at
bli et godt rypeaar, vi saa nemlig rype
med kyllinger allerede i Bragausabag og
Ny Salsund, og her saa jeg en dag en
ryperaar som forsvarte sine smaa kyll-
- inger mot 2 tyvjaer, medus kyllingerne
klumpet sig pipinde sammen, som
- men jaget rypevaren fienden paa flugt
Søndag den 6. august.

Stille - fint veir. Jeg rodde ut over til
min første bistation paa "Platåra". Båten
var lastet med proviant og ammunition
- sstrøring, som jeg skal fordele paa alle
bistationene utover. Paa veien fik jeg
desværre baade vind, sjø og strøm imot
- mig, men jeg stot mig dog utover til

"Flåtåra" paa 6 timer. Jeg blev liggende her til den 9. ds. og var optat med at reparere hytta, samt le af sak ved og arde med fallene i nærmeste berang. Flere par sener ligger her paa is og reiser ut eggene sine. En sene ligger paa et litet grønspettet egg like neden for hytta. Hærgang jeg skulle gaa ind eller ut av hytta, flai senna op, skrek isk og hugg et mig i haget, men efter hvert som vi blev bedre vandt med hverandre, indstilte den fiendtligheten og blev gadevenner.

Den 10. aug. var jeg i adde utover til "Svartberg" hytta, og den 11. august kom jeg saende til "Villa Nomi". Da var det nysne oppe i fjelltinne. Dagen efter gik jeg en tur utover til fjøgfjellet hvor jeg tok 2 foto. Paa samme sted fandt jeg 2 alpestokke som stod med spitsen stekket ned i marken, jeg skjante da at det makte være utlandinger etsteds i nærheten. Den 13. 8 rodde jeg

videre utover til det sted hvor den nye station skulle bygges. Kammer outrent midtreis fik jeg vie paa et hvit felt og 2 båte som laa i fjøen; for at tilfredstille min nysgjerrighet la jeg tilbønd. Det viste sig at være 3 Engelsmænd. Vi forstad desvære ikke hverandre, men med hjælp av tegn og fagter fik jeg dog hvite at de tilhørte et parti Oxford studenter paa 18 stkr. ialt som for en tid siden var fragtet til Svallard med "Isbjørn" av Tromsø. De 3 studenter som jeg møte her var paa vei indover Widefjord paa landnaaling og geologiske undersøkelser. Fra tinnen av stuebøen skulle de gaa over Miltag Leflerbrøen til Klås biken bay for stultelig at bli huet et derfra sammen med sine kamerater av "Isbjørn" media september. Jeg blev traktert med te og kaker og fotografert fra alle ender og kanter og med avskeden fik et lammemel og en isk som gave. Kammer frem til bestemmelses stedet

bar jeg paa land alt det jeg havde med mig, drog op baten og satte op et felt som skulde vare mit opholdssted indtil jeg fik hytta ferdig.

Den mellemste ^{isbrøp} i hvis umiddelbare nærhet jeg nu skal bygge min nye bostation, er en uehyggelig, men dog en imponerende isvold, den "kalver" nemlig saa voldsomt stum imellem at den forarsaker store flodbølger som skyller langt op over land, men da jeg er forberedt paa det har jeg båret alt det jeg har saa høit op paa land at jeg er sikker. Det handte dog de første netter at jeg blev skremt af av isbrøen naar den "brummert" paa det verste. Siden naar jeg blev bedre vant anfegtet det mig ikke stort, jeg syntes endog at det var godt at soune ind under akkapaquement av isbrøens ordovende "musik".

Endel sned og storkalve har tilhold her i bølge, saa snart en kalvis er flat nok oventil ligger det som regel en kalve

op paa den og soler sig. Men disse kalvisene er som regel glatte og overrindede oventil, skyter man en kalve paa en saadan uehensigtsmessig is vil det som oftest gli av og synke til bunds før man når at sette karpunen i den.

Jeg saa flere gange at kalven laa oppe kalvisene, men da isflakene var av ovennævnte slags måtte jeg vel indtil jeg kunne se en kalve som laa op et brækbart isflak. Den 14. aug. saa jeg endelig en kalve som laa oppe et flat isflak.

Jeg radde forsigtig bortover mot kalven, som ikke syntes at ha anelse om min tilstedeværelse, kammen paa ca. 50 m. borte lot jeg aarene bli hengende i kalvegangene og sitende op paa tæfter, sendte jeg kalven en fullkræfter hurtigjennem haket. Kalven gjorde nager kramptagte vridninger med kroppen, medens blodspåten stod i en bue i sjæen, og blev derpaa liggende stille i en fordybning midt inde paa isflaket.

Men da jeg la til med båten viste
isflaket sig at være saa lite at den ikke
kunne bære både mig og kobbene samt
dig, jeg måtte da staa i den ubekvem-
me stilling med det ene ben i båten og
det andet op paa isflaket og staa og partere
kobbene; Da jeg endelig efter stort besvær var
nesten ferdig med arbeidet kippet isflaket
plutselig sundt, jeg mistet dermed spæk-
skinnene og endel av kjøtet, men resten
hadde jeg allerede berget i den båten efter
hvært som jeg parterte dyret. At berge mest
mulig av kjøtet var nemlig det vigtigste
for mig, da jeg hadde bruk for det til mat
både for mig selv og roven som jeg der-
med skulle herme til at opholde sig med
hytta. Blandt de ting jeg lasset paa
land av "skotan" paa vor tur indover
fandt jeg til min forbauselse et brev fra
Karl Nikolaisen med følgende indhold:
"Gjælle Bjørnes! Jeg er nu paa vei
utover med motorbåten fra Karspynten

hvar jeg har hjulpet Ritter med at
sette i stavn 3 av de mestest Karspynt-
en værende hytter. Jeg har et brev med
fra Ritter som du godhetsfullt sømaa den
re til Engelsenmannen hvis du træffer
den. Jeg laaner et stykke margarin has dig,
jeg glemte selv at ta med. Skal hilse
fra Ritter. Hilsen Kalle. Lördag den 5 aug. 1933

I de påfølgende 10 dage var jeg optat
med at bygge paa den nye hytta, fire søn-
nen søkved og arbeide 20 nye feller og
fordele de utover det nye fangstereng som
jeg nu, når jeg faar en ny hytta, kan
benytte. De første dagene av mit ophold
her, var meget timefullt, med en løperde
vind av forskjellig styrke, med større og mindre
regnbygger indimellem, men siden fik
jeg den "gode vind" det blev nemlig stille
med solskin og varme grader hele tiden
til jeg var ferdig med hytta. Nogen tids-
rov begyndte alt at rambe sig om det
oplagrede kobbekjøtet, og det kunne hende at

saer kikket ind i teltet til mig, like
som der rappede i teltduken om natten.

Torsdag 24. august. Jeg er nu ferdig
med hytta og reiser indover idag. Da det
blæser en frisk bris av nord, har jeg
rigget op teltet som seil til båten; For en
strykende medvind seilte jeg med engang
indover til Statöra idag, jeg brukte kun
5 timer, medens man uten seil behøver
den dobbelte tid. Paa veien var jeg saa al-
ter suarest oppe ved "Villa Moen" og hytta
ved Svartberget. Det viser sig at Engelsman-
nene paa sin tur indover Widefjord har
opholdt sig en tid ved hytta her ved Stat-
öra, de har nemlig skutt en kasse her og
lagt en del kjøtt til mig i hyttegangen,
2 kanner parafin og 1 bot Pennvikan
har de ogsaa lagt igjen efter sig, likesom
dens navn stod skrevet paa en papir-
lap paa bordet i hytta. Dagen efter seilte
jeg videre indover til Tustfjord med paa
3 timer. Engelsmännene maatte jeg igjen

her, de hadde indlogert sig i min hoved-
station, rigget op antenne mastene til
sin traadlose telegrafstation og hadde
nu hver kvell forbindelse med sine kame-
rater i Klaas B. bay. Naar det var sigt-
bart vir foretok de turen op paa fjelltoppen
paa Landnaaling. Kap Pettermann skul-
te ogsaa bestiges naar det blev klart veir.
Engelsmännene hadde faaet en liten
klærninge til mig. I forhold til tiden
var rovningen usadvarlig liten og kunne
ihvinden være ca. $\frac{1}{2}$ ind. gammel. Da jeg ik-
ke hadde et brukbart sted at intervere
den paa, saa lot vi den faa friheben i-
gjern; men først fotograferte vi den flere-
gange; Tiden har jeg ikke set den. Engels-
männene blev boende hos mig i 8 dage.
I hytta var det akkurat plass til os 4.
2 av Engelsmännene laa isinen soue paa
en nate paa gulvet, den 3die laa i over-
kåia, medens jeg hadde mit souested i
underkåia. Naar K. Pettermann var bestegt

skulle Engelmännene flytte indover
til Mittag Løfterbrøn i Tustbotn. Den 1.
september mente de at være ferdige til at
dra over brøn til H. B. bay, men først skulle
3 av deres kamerater komme den til assis-
-stause med bringer en polslæde. Alle de
ting de ikke kunne ta med seg over brøn
fikk jeg av Engelmännene, deriblandt beg-
-ge båtene. Den ene av båtene er en stor
fangstbåt som ingen verdi har for
mig for jeg får den til Norge, den andre
båten er derimot kun som vrak at regne.

Den 28. aug. rodde jeg jeg indover for at
søtte istann begge histationene. Engelmän-
-nene blev tilbake iköp om at faa sigtbart
nær til bestigningen av H. Pettermann.
Efter avtale skulle vi treffes under en
i Tustbotn for de forlot Widefjord.

~~Den 28. aug. rodde jeg indover~~ Jeg nådde
den første hytta efter 4½ timers rofärd;
siden gikk jeg op til fjells og skjøt 5
ryper, de første i aar. Jeg la merke til

en sneigle som forsøkte at hugge klørne
sine i en ryper, men ryper var saa me-
-get snarere i flugten, at igla måtte
gi seg meget snart. Det hele arket seg som
en lek. Den 31. august. Da jeg endnu
ikke har set noget til Engelmännene
herinde i Tustbotn gaar jeg utover til
hovedstationen for at se efter hvor det er
blit av dem. Han frem viste det seg at Eng-
-elsmännene hadde forlat stedet allerede
den 28. ds. ifølge en skrivelse jeg fandt paa.
Da jeg ikke forstod annet end datoen av
brevet, viste jeg ikke med sikkerhet om
Engelmännene var reist til H. Pettermann
eller til Tustbotn. Men da hadde rigget
med antenne mastene og tat med seg
begge båtene og alle sine øvrige ting, skjønte
jeg at de måtte være reist indover til
Tustbotn. I håp om at finne dem gikk
jeg derfor dagen efter indover igjen.

Den 3. september fandt jeg ved ro rundt
helt Tustbotn, båtene og tellet efter Engels-

mannene inde ved Mittaghefterbrøen
paa øst siden av botnen. Engelsmannene
selv hadde, ifølge en skrivelse som var
postet over indgangen til teltet, gåt den
1. september over brøen for at heente hjelp.
Jeg tok brevet med meg og reddde den 2. sep-
tember utover til Ritter paa Karspynten for
at faa brevet oversat. Jeg var saa heldig
at troffe Ritter hjemme ved hovedstati-
onen, han var kommen hjem om
natten fra en lang orienteringstur syd
over mot Nordfjord - Dikraabag -
Ritter fortalte at fangsthyttene paa
vestsiden av Widdfjord er i en saadan
elendig forfatning at det er ublant at
koste reparation paa dem, han har
derfor kun gjort istann 3 av de hytter
som er nærmest Karspynten. Vedfæringene
var Ritter nu ferdig med, tilbake stadig
at skyte sig ferskt kjøtt til vinteren.
Da det som regel er lite av egge paa
vestsiden av Widdfjord, har man ikke

annet end erfjøl, gaas og snad at felle
tilbake / paa, men har jeg ikke set i
Widdfjord siden 1922. Riktig nok mente
Engelsmannene at ha set ca. 30 ren i
Russebeidalen paa vestsiden av fjorden
da de var der en snar tur der den 14 aug.
Men da Ritter som ogsaa var der en tid
senere, intet hadde set, maa det hele be-
ro paa en misforstaelse, og selv om de
skulle finnes nagen ren igjen, som har
indgaaet i byddelse, saa er det heldigvis fre-
det. Brevet som jeg fandt efter Engelsman-
nene gjalt ikke mig, men var en instruks
til deres kamerater i tilfalle at de skulle
omgaa hverandre paa brøen isten at
møtes. Da jeg hadde hørd Engelsman-
nene at besøke dem i K. B. bag den 9. sep-
tember, gik jeg i den hensigt indover til
tustboten den 7. ds. fra tustfjordnes med
hørende Ritters og min egen post. Paa
veien skjøt jeg 1 ringgaas, den sidste i
aar. Veien til K. B. bag er længere og besvæ-

ligere fra øst som fra vestsiden av
austfjord, idet man maa gaa over 2 store
isbrøer. Den første Stubbendorfsbrøer er top-
pet og bølgeformig og ligner et stykke op-
rørt hav som plutselig er stivnet til, når
der til kommer at brøer er gjennomskåret av
utallige bræcluer som har immensivt
maronebrinker, grovt kumbise chagter
og jøv, forstaar man at den er baade
besværlig og farlig at passere. Mittag Ref.
-brøer er dog mere tilgjængelig, selv om
den ogsaa er oppfyldt av knivskarp marone
-stein langs østsiden.

Freitag 8. september.

Det sigtbart nær om fund. over skogt med
regn byger om ofund. frisk vind i kunde til
kuling av syd om kvelden. Kl. 8 om morgne
- men startet jeg fra østbotn hytta med
K. B. bay som maat. Det hadde regnet om
natten og isbrøene var av den grønn isad-
-vanlig glatte. Engelsmannenes felt bær
og båtene var min bærte, men midt i nat

Fortsattes i bok no. 2.

